

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Jiřího Vyvadila v právní věci stěžovatelek **a) L. H., b) nezl. H. H., a c) O. H.**, zastoupených JUDr. Hanou Skotnicovou, advokátkou se sídlem v Ostravě – Moravská Ostrava a Přívoz, Na Spojce 6/1897, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 12. 2004, č. j. 24 Az 760/2003 - 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna JUDr. Hany Skotnicové, advokátky se sídlem v Ostravě – Moravská Ostrava a Přívoz, Na Spojce 6/1897, **se určuje** částkou 2475 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 12. 2004, č. j. 24 Az 760/2003 – 32, byla zamítnuta žaloba stěžovatelek proti rozhodnutí Ministra vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 19. 3. 2002, č. j. OAM-1836/AŘ-2001, jímž byl zamítnut rozklad a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 7. 8. 2001, č. j. OAM-5495/VL-11-HA08-2001, kterým bylo rozhodnuto o neudělení azylu stěžovatelkám podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo rozhodnuto, že se na stěžovatelky nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že z obsahu spisového materiálu vyplývá, že stěžovatelky opustily vlast z důvodu obtěžování neznámými soukromými osobami. Jednání soukromých osob může být pronásledováním ve smyslu zákona o azylu až tehdy, pokud je státní orgány země původu žadatele o azyl vědomě podporují, tolerují či nedokáží zajistit občanům přiměřenou ochranu. Stěžovatelka a) se ani nepokusila obrátit se na policii, případně na jiné státní orgány o pomoc, nevyužila tak možnosti ochrany v zemi svého původu. Proto nelze stěžovatelkám poskytnout mezinárodní ochranu formou azylu. Navíc chování soukromých osob nemělo žádnou souvislost s azylově významnými důvody, neboť se jednalo o nezákonné jednání, kterým chtěli tito lidé docílit vrácení dluhu. Mezi důvody, pro které lze azyl udělit, nepatří ani snaha vyhnout se špatným ekologickým podmínkám. Stěžovatelky měly možnost tento problém řešit přestěhováním do jiné části Ukrajiny. Nebyly zjištěny ani podmínky pro udělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 zákona o azylu, neboť nebylo zjištěno, že by manželu stěžovatelky a) či jejímu nezletilému dítěti byl azyl udělen. V průběhu správního řízení ani v žalobě stěžovatelky neuvedly žádný konkrétní důvod, který by mohl vést k aplikaci § 14 zákona o azylu. Ministerstvo se vypořádalo i s existencí překážky vycestování stěžovatelek na Ukrajinu ve smyslu § 91 zákona o azylu. Jak vyplynulo z dokumentů založených ve správním spise, ministerstvo si opatřilo potřebné podklady pro rozhodnutí, takže vycházelo ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Nic ze správního spisu nenaznačuje, že by se správní orgány obou stupňů nezabývaly touto věcí odpovědně a svědomitě, a protože námitky ohledně porušení procesního předpisu byly uvedeny zcela obecně, krajský soud se jimi dále nezabýval.

V kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě stěžovatelky uvedly, že důvod jejího podání spatřují v tom, že ministerstvo postupovalo při svém rozhodování v rozporu s ust. § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), kdy tímto jeho postupem byla porušena zásada objektivní pravdy, nezjistilo přesně a úplně skutečný stav věci a neprovedlo všechna šetření nutná k objasnění všech okolností rozhodných pro náležité a řádné posouzení celé věci. Porušení uvedených zásad se dopustilo zejména tím, že se zcela nezabývalo všemi příčinami, jež stěžovatelky uvedly, a ve svém rozhodnutí využilo zcela účelově vyjmuté informace. V důsledku těchto skutečností došlo k nesprávnému zjištění skutkového stavu, nesprávnému právnímu posouzení jejich návrhu na zahájení řízení o udělení azylu v České republice a k vydání vadných rozhodnutí ministerstva a potažmo krajského soudu, který tyto nesprávné skutkové a právní závěry pouze převzal a uznal je za správné, aniž se dostatečně vypořádal s tvrzeními stěžovatelek. V zemi původu jsou stěžovatelky ohroženy na životě, nemají se kam obrátit o pomoc, protože stát takové poměry trpí a podporuje je. V jejich případě jde i o důvody humanitární, na základě kterých by bylo možno použít i § 14 zákona o azylu. Stěžovatelky s odvoláním na čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod poukázaly na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Cruz Varas z roku 1991, A-201, § 69 a 70, a rozsudek Vilvarajah z roku 1991, A-215, § 3. Zdůraznily, že se velmi obávají mafie, kterou jim bylo vyhrožováno, obávají se o svůj život a zdraví a ponižujícího zacházení. Podle jejich názoru není možné se obrátit na policii v zemi původu, protože není možné po nikom požadovat, aby se sám a dobrovolně vystavoval perzekuci, aby mohl lépe prokázat své obavy z pronásledování. Dále se dovolávaly čl. 53 Příručky postupů a kritérií pro určování právního postavení uprchlíků vydané Vysokým komisařem v lednu 1992 v Ženevě. Proto se domáhaly zrušení napadeného rozsudku a přiznání kasační stížnosti odkladného účinku.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti popřelo její oprávněnost, neboť jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy a odkázalo na obsah správního spisu, zejména na vlastní podání a výpovědi

stěžovatelek učiněná ve správním řízení, a na vydané rozhodnutí. K obsahu kasační stížnosti konstatovalo, že před vydáním rozhodnutí o neudělení azylu stěžovatelkám zjistilo přesně a úplně skutečný stav věci a pro své rozhodnutí pořídilo potřebné podklady a důkazy, když vycházelo především z výpovědi stěžovatelek a z odůvodnění jimi podané žádosti o udělení azylu na území České republiky. Stěžovatelky neuvedly v průběhu správního řízení žádné relevantní skutečnosti ve smyslu § 12 zákona o azylu. Potíže s mafií, která vydírala stěžovatelku a) a jejího manžela nejsou relevantním důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Námitku stěžovatelek o účelovém použití informací jako podkladů pro rozhodnutí, považovalo za bezpředmětnou, neboť tato byla uvedena pouze v obecné rovině. K námitce stěžovatelek, že jim měl být udělen azyl podle § 14 zákona o azylu, uvedlo, že v jejich případě nebyl shledán žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení humanitárního azylu. Příručka k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, na kterou stěžovatelky poukazovaly, není pro ministerstvo závazná, má pouze doporučující charakter. Stěžovatelky navíc nenaplnují důvody uvedené v příručce, neboť ve své žádosti o azyl neuvedly žádné důvody spadající pod čl. 53 této příručky. Z výše uvedených důvodů navrhlo zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnily stěžovatelky v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Stěžovatelky v kasační stížnosti především namítaly, že ministerstvo při svém rozhodování porušilo zásadu objektivní pravdy, nezjistilo přesně a úplně skutečný stav věci a neprovedlo šetření nezbytná k objasnění okolností rozhodných pro řádné a náležité posouzení celé věci, čímž porušilo § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 správní řádu. Stěžovatelky tak pouze v obecné rovině namítaly nezákonnost správního rozhodnutí, aniž by ke svým tvrzením o porušení citovaných ustanovení uvedly konkrétní argumentaci. Protože Nejvyšší správní soud je vázán jak rozsahem kasační stížnosti, tak jejími důvody, přezkoumal napadený rozsudek způsobem odpovídajícím vymezení v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že ministerstvo si pro rozhodnutí opatřilo dostatek podkladů, když vycházelo z tvrzení stěžovatelek uváděných v návrhu na zahájení řízení a v pohovoru k důvodům návrhu a dále z písemných informací o situaci na Ukrajině. S podklady rozhodnutí bylo stěžovatelkám umožněno se seznámit a vyjádřit se k nim. Této možnosti nevyužily, s obsahem protokolu o pohovoru vyjádřily souhlas a nežádaly doplnění ani změny. Takto zjištěný skutkový stav nelze, zejména s ohledem na skutečnosti uvedené stěžovatelkami ve správním řízení, považovat za nedostačující pro rozhodnutí ve věci, přičemž nelze také ponechat bez povšimnutí, že stěžovatelky neuvedly, v čem spatřují nedostatečnost provedené dokazování. Proto Nejvyšší správní soud v řízení neshledal vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Námitka stěžovatelek týkající se aplikace § 14 zákona o azylu na jejich případ, je podle Nejvyššího správního soudu nepřijatelná. Porovnáním obsahu žaloby a kasační stížnosti soud zjistil, že tuto námitku stěžovatelky neuplatnily v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohly (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

Totéž platí i pro námitku, ve které se stěžovatelky dovolávaly čl. 53 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, jelikož stěžovatelky neuplatnily tento důvod v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohly.

Nejvyšší správní soud z důvodů výše uvedených kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

O stěžovatelkami podaném návrhu, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek podle ust. § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ust. § 56 odst. 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelky v řízení úspěch neměly, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Stěžovatelkám byla pro řízení o kasační stížnosti soudem ustanovena zástupcem advokátka a podle § 35 odst. 7 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokátky včetně hotových výdajů stát. Podle § 9 odst. 3 písm. f) a § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, náleží advokátce odměna za jeden úkon právní služby při zastupování třech osob 2400 Kč a podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 75 Kč, celkem tedy 2475 Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. srpna 2005

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu